

דף ג.

עין משפט זז.

ח"מ סימן ב סעיף א

א. כל בי"ד אפי' אינם סמוכין אם יש צורך לגדור ^ל פירצה רשאים לדון ^א הן ^ב במיתה הן בממון ואפי' אין עדות גמורה, ^ג ואפי' ע"י עכו"ם. ודוקא גדול הדור או ז' טובי העיר שהמחום ב"ד עליהם רשאים בכך.

הגה: ב. י"א דגם ז' טובי העיר הפקדם הפקר ^ד וי"א ^ה דאין הפקדם הפקר ויש בידם להלקות לפי ראות עיניהם, ויש שכתבו שבמקום מלקות יתן ארבעים זהובים, והכל תלוי לפי ראות עיני ביה"ד למגדר מילתא ולפי הענין.

הגה: ג. בזמן הזה ^ו יש להסתפק אם שייך דין גואל הדם, כיון שעכ"פ בעינן קבלת עדים להודיע אמיתות הדבר שהרגו הרוצח, ואנו לא סמוכין

^ז. היינו שהעם פרוצים בעבירות ושהוא צורך השעה כ"כ הטור.

מ. פי' אפי' אינו חייב מיתה וכ"כ הרמב"ם והטור, ואפי' אין עדות גמורה וגם בלא התראה שאין צריך התראה אלא לדון בדין תורה, אבל מי שעובר על תיקוני המדינה יכולים לעשות כפי צורך השעה כ"כ בתשובת הרמב"ן סי' רע"ט.

מ"מ כתב הב"י בשם הרשב"א דלדיני נפשות צריך שיהיו מוזהרין לעשות בהסכמת זקני העיר כדי שיעשו אחר צורך גדול ובמתון עכ"ל.

נ. אם הוא אלם חובטין אותו ע"י עכו"ם, וכתב הסמ"ע בס"ק ז' דמשמע אפי' גמר דין יוכלו לעשות ע"י עכו"ם כיון שהוא אלם ע"ש.

ס. טור בשם הרמב"ם, וכתב הרמ"א דכן נוהגין בכל מקום שטובי העיר בעירן כביה"ד הגדול, ומכין ועונשין והפקרן הפקר כפי המנהג. וכתב המרדכי בשם תשובת ר"ג כל מי שנתמנה על הציבור הוא כאביר שבאבירים, ויפתח בדורו כשמואל בדורו, וכל מה שעשה עשוי וכן כתב הרשב"א דכל ציבור במקומו כגאונים שתיקנו כמה תקנות לכל ישראל והביאו הסמ"ע בס"ק י' ע"ש.

ע. מרדכי פרק הגוזל בתרא, דאין רשאים לשנות דבר בדבר שיש רווח לאחד והפסד לשני, או להפקיע ממון שלא מדעת כולם, ומ"מ הולכים אחר מנהג העיר וכ"ש אם קיבלום עליהם לכל דבר.

פ. עיין בקצות החושן ס"ק א'. ועיין באורים דלדעתו יש גואל הדם.

ואין רשאיין אנו לקבל עדות נפשות.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרם
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com